

LLINDAR: la Guia Digital per a la Facultat de Traducció i d'Interpretació.

Dra. Maria José Recoder (coordinadora) i els Drs /es Albert Branchadell, Pilar Cid, Pilar Orero, Remei Perpinyà, Ramon Piqué i Marisa Presas.

Resum:

Llindar és un conjunt de recursos d'informació pensats per ajudar els estudiants de primer curs de la Facultat de Traducció i d'Interpretació a reeixir en el seu pas per la Universitat. Un equip de recerca interdisciplinari format per professors de primer curs de Llengües, Informàtica i Documentació ha elaborat un CD-ROM, també penjat en format web (<http://www.fti.uab.es/llindar>), amb informacions necessàries començar bé la universitat. La informació es divideix en cinc apartats: Benvinguda, la Facultat, la UAB, la Traducció, Orientacions per l'estudi. A més d'un Glossari. Cap dels capítols pretén substituir la docència presencial, sinó esdevenir un material d'acompanyament que ajudi als alumnes a situar-se en la carrera que han escollit i en la nova vida que els espera en una institució nova per a ells com és la UAB.

Llindar serà repartit a tots els alumnes que es matriculin a la FTI durant el curs 2005-06, i posteriorment, amb les actualitzacions que calgui, serà lliurat únicament als alumnes de primer curs.

Paraules – clau:

Guia Digital / Traducció / Interpretació / Autoaprenentatge / Metodologia de l'estudi / Fonts d'informació especialitzades

1. Introducció

Llindar és el resultat d'una recerca d'innovació docent, finançada pel DURSI i que s'ha desenvolupat al llarg de dos anys (2002-2004)¹. L'objectiu de la recerca ha estat preparar un curs propedèutic en suport digital d'introducció als estudis de Traducció i d'Interpretació. Entenem que a la Universitat la formació en habilitats i en actituds és tan important com la formació en coneixements. En aquest sentit, voldríem que **LLindar** proporcionés als estudiants que es matriculen per primera vegada, tota una sèrie d'eines interdisciplinàries i també de coneixements bàsics sobre els estudis que estan a punt d'iniciar.

Les raons d'aquest projecte venen determinats per un marc previ de treball que es concreta en els següents elements:

¹ La Recerca pertany al Projecte de Millora de la Qualitat Docent amb número d'expedient 2002MQD00195. El títol era *Guia digital d'iniciació universitària: bases d'aprenentatge per a reeixir en els estudis de Traducció i d'Interpretació.*

- la matriculació a la FTI cada any d'un promig de 220 alumnes a primer curs, amb una nota mitjana de tall diferent segons els idiomes de partida.
- la constatació que, probablement degut als actuals estudis d'ESO i Batxillerat, els alumnes de primer curs arriben a la universitat amb algunes mancances formatives, informatives i metodològiques que poden dificultar la seva integració en l'estructura universitària i impedeixen que tinguin èxit en els seus estudis, el que es tradueix en suspensos, abandonament o canvi de la carrera per part d'alguns alumnes (un 20 % dels alumnes de la FTI es troben en aquest cas)
- la voluntat dels òrgans de govern de la FTI de fer una decidida aposta per la qualitat de l'ensenyament, que situï la UAB al capdavant de les universitats que imparteixen aquesta carrera a Espanya.
- la integració de la UAB dins l'ECIU (European Consortium of Innovative Universities), on hi ha el "Steering Group" que treballa en la creació de materials digitals de suport a la docència, el que mostra que la UAB té interès en que els seus professors desenvolupem eines d'innovació docent
- la normativa europea sobre els ECTS (European Credits Transfer System), que implica un important canvi en la filosofia educativa universitària coneguda fins ara. A més, durant el curs 2004-05, la Llicenciatura de Traducció i d'Interpretació de la UAB fou seleccionada com a titulació pilot per a introduir les noves metodologies docents dels crèdits europeus, experiència que s'inicià durant el segon semestre del curs amb els alumnes de primer.

Alguns dels elements emprats per poder fer la recerca foren:

- a) Anàlisi dels informes interns de la FTI, com *l'Informe d'Avaluació Externa i l'Informe d'Avaluació Interna*, i de la UAB sobre la docència en el campus. En ser triada la Llicenciatura com a prova pilot Duri per l'aplicació dels ECTS, tots els professors de primers participants en aquesta recerca vam assistir, a més, a les reunions corresponents, vam començar a elaborar les Guies Docents de les assignatures segons el nou sistema, etc.
- b) Enquesta passada a tots els estudiants de primer curs per conèixer la seva adaptació a la carrera que havien escollit
- c) Revisió de la bibliografia existent sobre problemes i mètodes docents i sobre els ECTS.
- d) Recollida, processament i anàlisi d'informació sobre pedagogia virtual i semipresencial.
- e) Assistència a Congressos internacionals (Girona, estiu 2004) i Jornades d'Innovació docent (UAB, setembre 2004), amb la doble intenció de donar a conèixer la recerca que estàvem elaborant, però també de tenir informació de primera mà sobre els treballs que estaven desenvolupant altres col·legues d'altres centres universitaris i de diferents disciplines científiques.
- f) Sistematització i elaboració dels materials docents.
- g) Transformació dels materials docents en format digital per part dels tècnics, així com creació d'altres materials: dibuixos, vídeos, material sonor.

Per tant, hi ha hagut una combinació molt enriquidora de treball individual i de treball col·lectiu, de discussió intel·lectual i de preparació de materials, de xoc entre la cultura escrita i l'audiovisual i digital, etc. I el resultat final ha estat **Llindar**.

Quin objectiu essencial ens hem plantejat amb **Llindar**? L'ingrés a la universitat genera en els estudiants moltes expectatives: és vista com un lloc de formació, el pas previ per trobar una bona feina futura i, en definitiva, un espai de relació i de descoberta. No obstant això, aquestes expectatives es veuen frustrades en un nombre considerable d'estudiants, que arriben fins i tot a abandonar els estudis durant el primer any de carrera. Per tant, el que hom espera obtenir amb el producte resultant de la recerca és obtenir la millora dels resultats acadèmics dels estudiants de primer curs, una vegada estiguin implantats els cursos digitals. D'aquesta forma no abandonaran els estudis, aprovaran més assignatures i adquiriran una major confiança en les seves capacitats intel·lectuals i recursos personals per esdevenir bons traductors i intèrprets.

2. Les parts de Llindar

La creació de materials docents i adaptació de materials digitals existents, destinats a conformar el curs propedèutic adreçat als alumnes de primer, es concreta en el següent:

1. Dades sobre la importància i el paper de la traducció a la societat de la informació i perspectives professionals dels llicenciats en Traducció i Interpretació.
2. Establiment de criteris objectius per a l'elecció de les llengües de treball, tenint en compte el perfil professional del traductor, a Catalunya específicament, i a la Unió Europea de forma genèrica.
3. Valoració del nivell d'idioma B (anglès, francès i alemany), amb l'acompanyament de materials digitals (adreces web) per poder millorar el nivell abans de l'inici del curs, al setembre. També es poden trobar adreces per millorar la llengua A, és a dir, la materna, ja sigui català o castellà.
4. Informació i documentació en l'àmbit universitari: introducció a la recuperació de la informació digital (interrogació de catàlegs i els recursos en línia i en suports òptics) i a l'ús de les fonts documentals en suports tradicionals (paper, enregistrament vídeo i àudio, microformes, etc.).
5. Introducció als conceptes bàsics d'informàtica que es necessitaran al llarg de la carrera i coneixements que han de tenir abans de començar (com configurar un compte de correu electrònic, utilitats de word, etc.).
6. Metodologia de l'estudi (plantejament de treballs de curs, normes de redacció i presentació, hàbits d'estudi, etc.).
7. Introducció de conceptes bàsics sobre la traducció: modalitats de la traducció i de la interpretació i els requeriments professionals, la funció del traductor, la funció comunicativa de la traducció, el paper històric de la traducció i de la interpretació.

Els grans apartats de la Guia Digital són els següents:

1. Presentació de la UAB i de la Facultat de Traducció i d'Interpretació
2. La Traducció
3. Els Idiomes
4. Eines metodològiques
5. Glossari

Això es concreta de la següent manera:

■ Presentació de la UAB i de la Facultat de Traducció i d'Interpretació

- Aquest apartat consta de dos documents audiovisuals: un discurs de benvinguda de la degana i la visita virtual a la FTI (entrada i jardí, consergeria, secretaria, oficina Erasmus, sala d'estudis, biblioteca, Instituto Camoes, aules estàndard, aules d'interpretació, aules multimèdia, oficina del Consell d'estudiants, aula per a invidents).
- També hi ha un plànol general de la FTI, sobre el qual els alumnes podran desplegar fotografies dels espais.
- Sobre la UAB hi haurà el plànol de la universitat, informació sobre els accessos al campus i l'organigrama general de funcionament.

■ La Traducció

Aquesta és una part essencial de la Guia, ja que està directament adreçada als estudiants de Traducció. En aquest mòdul explicarem:

- Què és la traducció (el paper de la traducció en la història; comunicació, interculturalitat i traducció; traducció i llengua; traducció i diversitat lingüística; les tipologies de traducció; la interpretació).
- Sortides professionals (traducció editorial; traducció especialitzada; traducció jurada; traducció en els serveis socials; localització; interpretació de conferència; docència i recerca).
- El procés de la traducció (què passa des que un traductor rep un encàrrec fins que el lliura a l'empresa). Aquest procés inclou: a) Anàlisi del document (anàlisi del discurs, dificultat del tema, complexitat terminològica, índex de redundància, format, etc). b) Documentació (cerca de solucions detectats en la fase d'anàlisi, terminològiques i relacionades amb la comprensió del text). c) La traducció pròpiament dita. d) Revisió. e) Text final i f) Lliurament del document resultant.

■ Els idiomes

En aquest apartat volem que els estudiants puguin comprovar quin és el seu nivell d'idioma B (anglès, francès i alemany). No hem considerat necessari incloure eines d'autoevaluació de les llengües C (anglès, francès, alemany, xinès, japonès, àrab, rus, italià i portuguès) perquè en aquestes es comença l'aprenentatge des de zero.

Hi haurà tests d'autoevaluació elaborats per Dialang, producte de la Unió Europea que permet avaluar les llengües oficials de la UE (per tant, els alumnes també poden valorar els seus nivells de portuguès o d'italià, que són llengües C i també d'espanyol, que és llengua A), i un llistat de recursos idiomàtics per cadascuna d'elles, perquè els estudiants puguin repassar durant l'estiu i al llarg del curs si no obtenen uns resultats satisfactoris. La tria dels recursos els hem compilat els membres de la recerca amb la col·laboració de dos professors de la FTI de francès i d'alemany.

■ Eines metodològiques

En aquest bloc inclourem la informació sobre els aspectes auxiliars per l'estudi, que són cabdals perquè els alumnes tinguin una bona entrada a la universitat:

- Hàbits d'estudi: constarà d'algunes indicacions sobre la alimentació, el descans, la necessitat de practicar algun esport i de dedicar un temps a l'oci, el lloc adient per estudiar, etc.
- Planificació de l'agenda: com organitzar el temps per treure'n el màxim rendiment.
- Materials i formes per aprendre: com prendre apunts, fer esquemes i resums, elaborar fitxes analítiques, etc.
- El treball de curs: aspectes metodològics de com l'alumne ha de plantejar-se, desenvolupar i presentar un treball de curs.
- Els exàmens: diferents tipus d'exàmens que es fan a la universitat.
- Com cercar informació: alguns consells pràctics a l'hora de plantejar clarament les seves necessitats informatives i com cercar les dades que precisen en catàlegs, bases de dades, Internet, etc.
- Repertori de fonts d'informació: recull comentat de recursos informatius útils per als traductors i intèrprets.
- Conceptes d'Informàtica: eines imprescindibles per als traductors (configuració de correu electrònic, programari necessari per treballar, etc.)

■ Glossari

Hi haurà un glossari únic, on explicarem tots els conceptes rellevants que vagin apareixent al llarg dels diferents mòduls de treball. Serà accessible des de qualsevol part del CD o de la web.

Una representació abreujada de la informació que conté el producte és la que apareix a les pantalles següents:

Pantalla principal	1. Benvinguda de la degana 2. Vols veure la Facultat? 3. La Universitat 4. Què és la traducció? 5. Procés de la traducció 6. Sortides professionals 7. Vols conèixer el teu nivell de llengua? 8. Orientacions per l'estudi
2-Vols veure la facultat ? (Video)	Vols veure la facultat? • Visió general • Entrada i jardí • Consergeria • Secretaria • Sala d'estudis • Sala especial per a invidents • Instituto Camões • Aules estàndard • Aules d'interpretació • Aules multimèdia • Consell d'estudiants • Mapa de l'edifici • Biblioteca • Centre d'autoaprenentatge • Bar Glossari
3-La Universitat	La Universitat • Organigrama de funcionament Glossari

4-Què és la traducció ?	Què és la traducció? • El paper de la traducció i la interpretació en la història • Comunicació, Interculturalitat i traducció • Traducció i llengua • Traducció i diversitat lingüística • Traducció i literatura • Modalitats de traducció • Interpretació Glossari
5-Procés de la traducció	Un dia en la vida d'un traductor <pre> graph TD A[Obtenció] --> B[Anàlisi] B --> C[Documentació] C --> D[Traducció] D --> E[Revisió] E --> F[Text final] </pre> • Petició d'encàrrec ○ Format del document ○ Recompte de paraules ○ Taxes (IRPF, IVA) ○ Elaboració de pressupost ○ Termini de lliurament • Anàlisi del text i documentació ○ Identificació de dificultats (registre, girs especialitzats, documentació temàtica, referents culturals, metàfores, metonímies, vocabulari especialitzat, etc) • Traducció ○ Eines d'edició (processadors de textos, editors de web, etc) Glossari
6-Sortides professionals	Sortides professionals • Traducció editorial • Traducció especialitzada • Localització • Traducció jurada • Interpretació de conferència • Docència • Recerca • Mediació social Glossari

7-Vols conèixer el teu nivell de llengua ?

Nivell de llengua

- **Català**
 - Nivell
 - Recursos
- **Castellà**
 - Nivell
 - Recursos
- **Anglès**
 - Nivell
 - Recursos
- **Francès**
 - Nivell
 - Recursos
- **Alemany**
 - Nivell
 - Recursos

Glossari

8-Consells per l'estudi

Orientacions per l'estudi

- **Hàbits per l'estudi (alimentació, salut i ergonomia)**
- **Metodologia de l'estudi**
- **Fons d'informació i documentació**
- **Coneixements bàsics d'informàtica**

Glossari

3. El CD-ROM i la versió a Internet

Hem realitzat **LLindar** en dos formats per millor comoditat dels alumnes i una major pervivència i adaptació del producte en el futur. Els alumnes de tots els cursos rebran, en matricular-se pel curs 2005-06, LLindar en format CD-ROM. D'aquesta manera podran llegir-ne els continguts durant l'estiu, consultar fonts d'informació, valorar el seu nivell d'idiomes, etc. El tindran al llarg de tota la carrera i el podran mirar quan els convingui.

El fet de posar-lo a Internet implica també diversos avantatges: la possibilitat de reformar els continguts, ampliar-los o substituir-los quan ens sembli oportú; que estiguin a l'abast dels estudiants independentment d'on es trobin amb simple connexió a Internet; que puguin connectar directament amb tots els enllaços que els proporcionem per valorar el seu nivell d'idioma, consultar webs d'exercicis de llengües, etc. L'adreça és <http://www.fti.uab.es/llindar>.

4. Conclusions

D'entrada, volem remarcar que no ens hem plantejat aquesta *Guia* com una “avançada” d'apunts de les assignatures que cursaran durant el primer any. La UAB ja disposa del *Campus Virtual*, on tots els professors tenim un espai virtual per les nostres assignatures on podem posar apunts, bibliografia, exercicis, etc. i que està reservat exclusivament als alumnes que hi estan matriculats. Potser hi haurà algunes coses que es tornaran a explicar a les aules, però la idea és que el producte sigui el més original possible i és amb aquest ànim que hem treballat.

Creiem que **Llindar** pot ser una bona eina per als alumnes que inicien l'aventura universitària. Una part és específica pels alumnes de la Llicenciatura de Traducció de la UAB però les parts essencials del producte poden ser útils a tots els estudiants de la Llicenciatura de Traducció i d'Interpretació del país (capítols sobre els idiomes, els recursos per la traducció, la teoria de la traducció....), i fins i tot una altra part gens menyspreable podria ser útil per qualsevol alumne que comença els estudis universitaris: la part de Metodologia de l'Estudi, Introducció a la Informàtica, hàbits, etc. Per tant, creiem que l'objectiu perseguit per la recerca, la creació d'una eina d'innovació docent ha estat assolit.

De tota manera, probablement no coneixerem els resultats que la Guia hagi pogut produir fins que els alumnes de primer curs que comencin el curs 2005-06 la obtinguin, i observem si els seus resultats acadèmics són millors, si hi ha un número inferior d'abandonaments de la carrera i si els alumnes tenen una idea més ajustada del que van a estudiar i per tant no se senten decebuts pels coneixements que reben.

Per ser crítics amb nosaltres mateixos, creiem que si ara tornéssim a començar, caldria millorar un aspecte: posar més imatge i menys text, i probablement també faríem un altra apartat, el “d'un dia a la vida d'una intèrpret”, tal i com hem fet amb els traductors. Ho millorarem en properes edicions.

5. Bibliografia

Recoder, Maria José (2002). *Algunes pautes sobre ensenyament virtual*. Bellaterra: UAB – OAID (Oficina de l'Autònoma Interactiva Docent) <http://www.oaid.es/>

Recoder, Maria José; et al.(2003). *Enquesta per a la recerca del projecte MQD2002-195, per a la millora de la qualitat docent*. Bellaterra. (xerocòpia)

Recoder, Maria José; et al. (2003). *Informe de valoració dels resultats de l'enquesta del projecte MQD 2002-195, per a la millora de la qualitat docent*. Bellaterra. (xerocòpia).

SEA (Servei d'Estadística de l'Autònoma) (2003). *Processament dels resultats de l'enquesta per a la recerca del projecte MQD2002-195, per a la millora de la qualitat docent*. Bellaterra. (xerocòpia)

SEA (Servei d'Estadística de l'Autònoma) (2003). Informe estadístic de l'enquesta per a la recerca del projecte MQD2002-195, per a la millora de la qualitat docent (segona part). Bellaterra. (xerocòpia)